EIROPAS LIETAS

2026. gada maijs

Eiropas komisijas ziņojums par pašreizējo stāvokli Migrācijas un patvēruma pakta ieviešanā

Eiropas Komisija ir atjauninājusi savu novērtējumu par sagatavošanos Migrācijas un patvēruma paktam pirms tā pilnīgas piemērošanas 2026. gada jūnijā. Lai gan vairums dalībvalstu ir panākušas progresu tiesiskā un darbības regulējuma pielāgošanā, galvenajās jomās joprojām pastāv ievērojamas nepilnības. Tās ietver robežprocedūras, uzņemšanas kapacitāti, patvēruma lietu izskatīšanu, atgriešanas sistēmas un solidaritātes mehānismus. Komisija uzsver, ka, lai nodrošinātu pilnīgu darbības gatavību, būs nepieciešami ilgstoši pasākumi arī pēc jūnija. Komisija ir identificējusi vairākas galvenās jomas, kurās ir **nepieciešams turpināt darbu**:

- testēt un ieviest jauno Eurodac sistēmu — centrālo biometrisko datubāzi;
- skrīninga iekārtas un robežprocedūras;
- pasākumus, lai efektīvi novērstu bēgšanu un sekundāro kustību;
- noteikumus par atbildību un pārvietošanu, kā arī pirmās solidaritātes rezerves darbības uzsākšanu;
- īstenot tiesiskās garantijas, tostarp pamattiesību uzraudzības mehānismu.

2024. gadā pieņemtais Migrācijas un patvēruma pakts paredz visaptverošu ES migrācijas un patvēruma sistēmas reformu. Tajā apvienoti desmit savstarpēji saistīti tiesību akti, kas attiecas uz robežu pārvaldību, patvēruma procedūrām, uzņemšanas apstākļiem, atgriešanas politiku, atbildības noteikumiem, solidaritātes mehānismiem un aizsardzības pasākumiem. Pēc divu gadu pārejas perioda pakts stāsies spēkā 2026. gada 12. jūnijā. Lai gan dalībvalstīs un ES iestādēs ir panākts ievērojams progress, Komisija norāda, ka ir nepieciešami turpmāki pasākumi, lai nodrošinātu visu komponentu pilnīgu darbības gatavību. Lasīt plašāk.

Eiropas Padomes politiskā deklarācija par migrāciju

Eiropas Padome maija vidū Kišiņevā notikušajā ministru konferencē pieņēma politisku deklarāciju par migrāciju.

Deklarācijā ir aplūkoti vairāki svarīgi jautājumi saistībā ar migrācijas pārvaldību, tostarp nelikumīga ieceļošana, migrācijas instrumentalizācija un nelikumīgi uzturošos trešo valstu valstspiederīgo atgriešana, lai veicinātu taisnīgu līdzsvaru starp vispārējām sabiedrības interesēm un personas pamattiesību aizsardzību. Lasīt plašāk.

Publicēts Komisijas piektais ziņojums par stāvokli Šengenas zonā

Ziņojumā tika pārskatītas norises Šengenas zonā pēdējā gada laikā un noteiktas prioritātes nākamajam gadam. Šengenas zona turpina demonstrēt noturību, kuras pamatā ir kopīgi centieni gan ES, gan valstu līmenī.

Piektā Šengenas cikla **(2026.–2027. gads) prioritātes būs vērstas uz sasniegumu konsolidāciju, atlikušo trūkumu novēršanu un sagatavotības uzlabošanu** pašreizējo un turpmāko problēmu risināšanai:

- atbalsts Šengenas ārējai dimensijai;
- integrēta ārējā robeža drošai Šengenas zonai;
- efektīva atgriešanas sistēma;

- Iekšējās drošības sadarbības sistēmas konsolidācija;
- Šengenas pārvaldības stiprināšana.

Lasīt plašāk.

EIROPAS MIGRĀCIJAS TĪKLA JAUNUMI

Digitālās plaisas pārvarēšana – digitālie pakalpojumi legālās migrācijas procedūrās pieejamības un iekļaušanas nodrošināšanai

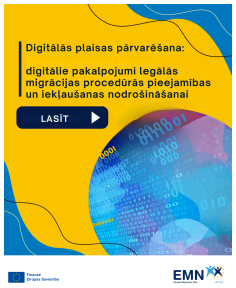

EMT ir publicējis pārskatu, kur galvenā uzmanība pievērsta pieejamībai pieteikumu iesniedzējiem ar īpašām vajadzībām, kā arī to pieteikumu iesniedzēju iekļaušanai, kuriem ir ierobežotas digitālās iespējas, digitālo pakalpojumu izmantošanā legālās migrācijas procedūrās.

Ziņojumā apkopotā informācija attiecas uz trešo valstu pilsoņiem, kuri iesniedz pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai, izmantojot legālās migrācijas kanālus, tostarp darba un studentu migrāciju (kā arī viņu ģimenēm), un uz kategorijām, kas balstās uz ES tiesību aktiem (piemēram, ES Zilā karte, pārcelšana uzņēmuma iekšienē, pētnieki, ilgtermiņa iedzīvotāji), kā arī uz valstu ilgtermiņa vīzām (D-vīzām), neatkarīgi no to derīguma termiņa. No šī ziņojuma ir izslēgtas procedūras, kas saistītas ar starptautisko aizsardzību un pagaidu aizsardzību.

Ziņojumā pētīts, kā EMT dalībvalstis un novērotājvalstis izstrādā un nodrošina digitālos pakalpojumus, piemēram, pieteikumu iesniegšanu, dokumentu augšupielādi, vizīšu rezervēšanu un apmeklēšanu, saziņu un informācijas apmaiņu, kā arī lietu izsekošanu legālās migrācijas procedūru ietvaros, lai nodrošinātu pieejamību pieteikumu iesniedzējiem ar īpašām vajadzībām un iekļautu digitāli nelabvēlīgā situācijā esošos pieteikumu iesniedzējus. Tajā ir aprakstīts, cik lielā mērā iestādes pielāgo savas sistēmas šo divu grupu vajadzībām, kā arī izklāstīti šos centienus regulējošie pamatprincipi. Lasīt plašāk.

Bezvalstniecība Eiropas Savienībā, Norvēģijā, Gruzijā un Serbijā

Eiropas migrācijas tīkls ir publicējis atjauninātu pārskatu par bezvalstniecību Eiropas Savienībā, Novēģijā, Gruzijā un Serbijā. Tas sniedz visaptverošu informāciju par notikumiem bezvalstniecības jomā visās EMT dalībvalstīs un novērotājvalstīs, aptverot laika posmu līdz 2025. gada 31. oktobrim. Pārskats balstīts uz iepriekšējiem ziņojumiem un atspoguļo likumdošanas, politikas un praktiskās izmaiņas, kas notikušas kopš pēdējā pārskata publicēšanas 2023. gadā.

Nozīmīgs papildinājums šim pārskatam ir jauna nodaļa par bezvalstniecību Migrācijas un patvēruma pakta kontekstā, kurā izvērtēta bezvalstniecības nozīme Paktā un izcelti jaunākie pasākumi šajā jomā.

Serbija pirmo reizi ir sniegusi ieguldījumu šajā tēmā, kas ir būtisks solis, paplašinot informācijas apjomu un apmaiņu starp EMT dalībvalstīm un novērotājvalstīm par jautājumiem, kas saistīti ar bezvalstniecību.

Pārskats izdots sadarbībā ar EMT bezvalstniecības platformu, kas tika izveidota 2016. gadā pēc ES Tieslietu un iekšlietu padomes secinājumiem. Šī atjauninātā pārskata publicēšanas brīdī platformai tuvojas 10 gadu jubileja, un tās sekmīgā darbība atspoguļo EMT dalībvalstu un novērotājvalstu pastāvīgo apņemšanos veicināt zināšanu apmaiņu un sadarbību bezvalstniecības jomā visā Eiropā. Lasīt plašāk.

Publicēts *ad-hoc* jautājuma par pagaidu uzturēšanās atļaujām nekustamā īpašuma iegādes nolūkā dalībvalstu atbilžu apkopojums.

Šajā *ad-hoc* atbilžu apkopojumā ir informācija par EMT dalībvalstu un novērotājvalstu tiesību aktiem un administratīvo praksi saistībā ar pagaidu uzturēšanās atļauju izsniegšanu trešo valstu pilsoņiem, pamatojoties uz nekustamā īpašuma iegādi vai ilgtermiņa nomu. Tajā ir izpētīti šo atļauju izsniegšanas konkrētie nosacījumi un apzinātas problēmas vai īpatnības, ar kurām valstu iestādes saskaras, izsniedzot šīs atļaujas. Lasīt plašāk.

Ad-hoc jautājumki ir Eiropas Migrācijas tīkla instruments, kas ļauj valstu kontaktpunktiem un Eiropas Komisijai īsā laikā apkopot salīdzināmu informāciju no dalībvalstīm un novērotājvalstīm par konkrētiem ar migrāciju un patvērumu saistītiem jautājumiem. Valstu kontaktpunktu sniegtās atbildes tiek apkopotas visaptverošā pārskatā, kas ir pieejams lejupielādei Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē. Lietotāji var filtrēt AHQ pēc tēmas vai gada. Atvērt sagatavotos pārskatus.

Eiropas diena - 9. maijs

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta komanda 9. maijā piedalījās Eiropas dienu pasākumā "Stipra Eiropa – droša nākotne" Vērmanes dārzā.

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta teltī bija iespējams uzzināt vairāk par Eiropas migrācijas tīkla darbiem un izstrādātajiem produktiem. Apmeklētāji varēja iepazīt izglītojošo diskusiju spēli "Galamērķis – Eiropa". Atvērt galeriju.

Konference „Migrācijas un patvēruma pakta izvērtējums: no stratēģijas uz realitāti"

Kipras prezidentūras Eiropas Savienības Padomē ietvaros notika augsta līmeņa konference, kurā tika apspriesta Migrācijas un patvēruma pakta īstenošana, pievēršot uzmanību pašreizējai situācijai un atlikušajiem izaicinājumiem, vienlaikus uzsverot nozīmīgās izmaiņas, ko ieviesis pakts, jo īpaši attiecībā uz robežprocedūrām.

Konferences vienu no paneļdiskusijām moderēja **EMT Latvijas kontaktpunkta eksperte Ilze Siliņa – Osmane**. Šīs paneļdiskusijas mērķis bija parādīt, kā Migrācijas un patvēruma pakta īstenošana balstās uz faktiem balstītu pieeju (piemēram, nepieciešamību pēc drošiem, apstiprinātiem un savlaicīgiem datiem, situācijas izpratni, prognozēšanu un perspektīvas analīzi), lai nodrošinātu pamatu politisko lēmumu pieņemšanai, kā arī labāk paredzētu mainīgās migrācijas tendences un plūsmas un garantētu nepieciešamo gatavību operatīvajā līmenī.

Eiropas lietu un starptautiskās sadarbības nodaļa .

e-pasts: eiropa@pmlp.gov.lv

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkts

www.emn.lv

e-pasts: emn@pmlp.gov.lv

Eiropas migrācijas tīklu līdzfinansē Eiropas Savienības Migrācijas, patvēruma un integrācijas fonds. Informācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Eiropas Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Finansē
Eiropas Savienība